

theMilan Charter

Turkish Version

Milano Bildirgesi

“Günümüzdeki ve gelecekteki nesillerin sağlıklı ve mutlu bir yaşam sürme hakkını teminat altına almak 21. yüzyılda gelişme anlamında aşılması gereken en büyük engeldir. Mevcut ve gelecekteki insan nesillerinin özgürlüklerini daha da genişletmeyi istiyorsak çevresel sürdürülebilirlik ve eşitlik arasındaki ilişkileri anlamamız çok önemlidir.”

İnsani Gelişme Raporu 2011

*Korece, İbranice, Japonca, Hintçe, Çağdaş Yunanca, Farsça, Lehçe, Portekizce, Romence, Almanca, Türkçe, Vietnamca dillerine çeviri Venedik Ca' Foscari Üniversitesi tarafından gerçekleştirilmiştir.

Biz kadınlar ve erkekler, bu gezegenin vatandaşları, temel insan hakkı olarak görülmesi gerektiğine inandığımız gıda hakkına dair kati yükümlülükleri üstlenmek için Milano Bildirgesi adındaki bu belgeyi imzalıyoruz.

Sağlıklı, yeterli ve besleyici gıda, temiz su ve enerjinin yokluğunun insan haysiyetini ihlal ettiğine inanıyoruz.

Sivil toplum örgütleri, mesleki, yerel, ulusal dernekler ve uluslararası kuruluşların yanı sıra vatandaşlar olarak yalnızca bizim kolektif faaliyetimizin gıda ile ilgili en önemli engelleri aşmamızı sağlayacağına inanıyoruz: israf, yetersiz ve kötü beslenme ile mücadele etme, doğal kaynaklara eşit erişimiteşvik etme ve üretim süreçlerinin sürdürülebilir yönetimini güvence altına alma.

Bu Milano Bildirgesi'ni imzalayarak

- mevcut neslin gelecek nesiller için dahi gıda hakkını teminat altına alan faaliyetleri, davranışları ve tercihleri hayata geçirme sorumluluğunu teyit ediyoruz;
- herkes için gıdaya eşit ulaşımı güvence altına alma temel amacına erişmek için siyasi kararlar alma yönünde çağrıda bulunmayı teşvik ediyoruz.

İnanıyoruz ki

- herkes kişisel günlük beslenme ihtiyaçlarını tüm yaşamları boyunca karşılamak ve etkin bir hayat sürdürmek için yeterli, güvenli ve besleyici gıdaya erişim hakkına sahiptir;
- gıda güçlü bir sosyal ve kültürel değere sahiptir ve hiçbir zaman siyasi ve ekonomik baskı aracı olarak kullanılmamalıdır;
- gezegenin kaynakları aşırı ya da bazılarının yararına, diğerlerinin ise zararına gelecek şekilde kullanılmasın diye akılcı, verimli ve adil bir şekilde idare edilmelidir.
- temiz enerji kaynaklarına erişim, hem mevcut hem de gelecek nesillerin, herkesin hakkıdır;
- doğal kaynaklara yapılan yatırımlar, yerel halkın bu kaynaklara ulaşımını ve bu kaynakların sürdürülebilir kullanımını teminat altına almak ve korumak için denetim altına alınmalıdır;
- su kaynaklarının doğru idare edilmesi, başka bir deyişle su, gıda ve enerjinin aralarındaki ilişkiyi göz önüne alan bir yönetim, herkesin gıda hakkını güvence altına almak için esastır.

Bizler şu maddelerin kabul edilemez olduğuna inanıyoruz:

- Bireylerin ve halkların arasında gereksiz imkân, kapasite ve fırsat eşitsizliği olması;
- Neredeyse 800 milyon insanın süregelen açlıktan muzdarip olması, iki milyardan fazla insanın yetersiz beslenmesi ya da vitamin ve mineral eksikliği çekmesi; iki milyar insanın aşırı kilolu ya da obezite olması; yaklaşık 160 milyon çocuğun kötü beslenme ve gelişim geriliğinden muzdarip olması;
- Her yıl insan tüketimi için üretilmiş yaklaşık 1.3 milyar metrik ton gıdanın israf edilmesi ya da besin sağlama zincirinde kaybolması;
- Her yıl beş milyon hektardan fazla ormanın sadece biyolojik çeşitliliğe ve yerli halka ağır şekilde zarar vermekle kalmayıp bunun yanı sıra iklimi de ciddi şekilde etkileyerek yok olması;
- Denizsel kaynakların aşırı biçimde kullanılması: ticari amaçlı tutulan deniz mahsullerinin %30'dan fazlasının kendini yenileme kapasitesinin üzerinde kullanılması;
- Kadınların, özellikle tarımda ve çocukları ile ailelerinin doğru beslenmesindeki kritik rolünün evrensel olarak tanınmaması;
- Toprak dâhil, doğal kaynakların, yerel halkın temel ihtiyaç ve beklentilerine aykırı olarak kullanılabilmesi;

- Enerji kıtlığının, başka bir deyişle çok pahalı olmayan, kirlenmeyen ya da sağlığa zararlı olmayan enerji hizmetlerine ve pişirme olanaklarına erişim yoksunluğunun ya da sınırlı erişimin hala var olması.

Şumaddelerin bilincindeyiz:

- İnsanlığın en büyük zorluklarından birinin gelecek nesiller için de kaynakları korumak için sürekli büyüyen bir nüfusu çevreye zarar vermeden beslemeye çalışmak olduğunun;
- Gıdanın her bir kimsenin kimliğini belirlemede önemli bir rol oynadığının ve bir bölgeyi ve orada yaşayanları tanımlayan kültürel bir öge olduğunun;
- İleri düzeyde şehirleşmiş alanlarda, sağlıklı ve yeterli gıdaya erişim şartlarını iyileştirmeninyeni teknolojileri kullanan kapsayıcı ve katılımcı süreçler aracılığıyla da mümkün olduğunun;
- Çocukluktan başlayan doğru beslenme eğitiminin, sağlıklı bir yaşam tarzı ve kaliteli bir hayat için temel olduğunun;
- Hem geleneksel hem de gelişmiş üretim yöntemleri bilgisinin ve pratik tecrübesinin aile temelliden sanayi temelliye kadar tarımsal sistemlerin verimliliği için esas olduğunun;
- Çiftçilerin, besicilerin ve balıkçıların beslenmemiz için hayati öneme sahip olan bir pozisyonda çalıştığının, küçük girişimci ya da büyük işletme fark etmeksizin, işlerinde aynı hak ve görevlere sahip olduğunun;
- Dünyayı muhafaza etmede, bölgeyi ve onun çevresel değerini korumada hepimizin sorumlu ve birbirimize bağlı olduğunun;
- Denizlerin gezegenin dengesi için çok önemli olduğunun ve uluslarüstü politikalara gereksinim duyduğunun: balıkçılığın milyonlarca insan için iş alanı ve balık sağladığı ve pek çok insan için yüksek kalitede tek besin kaynağını temsil ettiği için de bütünsel ve sağlıklı bir deniz ekosisteminin müşterek refah için çok önemli olduğunun;
- Bilimsel araştırmanın, yenilik ile geleneği birleştirme ve geliştirmede önemli bir araç olduğunun; uygulamalarının çevre ve gezegenin biyolojik çeşitliliğine saygı duyan bir ilerleme için kıymetli olduğunun;
- Gelecekteki beslenme zorluklarıyla sürdürülebilir bir biçimde yüzleşmek için sosyal, kültürel, ekonomik ve çevresel sorunlara dikkat eden sistematik bir yaklaşım izlemenin kaçınılmaz olduğunun.

Gelecek nesillere daha sağlıklı, adil ve sŸrdŸrŸlebilir bir dŸnya bırakmaktan sorumlu olduğumuzu bildiğimiz için

Vatandaşlar olarak şunları taahhŸt ediyoruz:

- Bilinçli seçimler yapabilmemiz için beslendiğimiz gıdanın içindekileri, menşeini, nasıl ve nerede Ÿretildiđini Ÿđrenip niteliğine dikkat etmeyi ve niteliğinin farkında olmayı;
- Gıdayı, bozulmasın diye ŸrŸmeden Ÿnce tŸkettiđimizden ya da fazlaysa bağışladığımızdan ve sakladığımızdan emin olarak sadece ihtiyacımızı karşılayacak miktarda gıda tŸketmeyi;
- GŸnlŸk, ev içi ve Ÿretimsel faaliyetlerde su israfını engellemeyi;
- Çevreyi sorumluluk taşıyan davranışlarla, geri dŸnŸřŸm, yeniden Ÿretme, gŸnlŸk tŸketim nesnelere tekrar kullanma gibi yararlı alışkanlıklarla tanımayı ve korumayı;
- Aile ortamında yeni nesillerin bilinçli gelişimi için beslenme ve evre eğitimini desteklemeyi;
- SŸrdŸrŸlebilir bir dŸnya kurmada işimizin, yaratıcılığımızın ve becerimizin meyvesi olan yenilikçi ŸzŸmler yoluyla da etken olmayı

Sivil toplumun Ÿyeleri olarak şunları taahhŸt ediyoruz:

- Daha sŸrdŸrŸlebilir bir gelecek için projeler ortaya ıkarabilelim diye karar alma sŸrelerinin her aşamasında sesimizi duyurmayı;
- Medeni toplumun gereksinimlerini tartışmalarda ve kamu politikası oluşturma sŸrelerinde temsil etmeyi;
- Ÿnemli mŸřterek bir kaynak oluşturan uluslararası proje, etkinlik ve girişim ağını gŸlendirmeyi ve kaynaştırmayı,
- Artık gıdaları telafi edip ve yeniden dağıtabilelim diye satılmayan gıda maddelerinin bağışlanmasını dŸzenleyen çeşitli yasaların ana meselelerini belirlemeyi ve rapor etmeyi;
- Çiftçilerin, besicilerin ve balıkçıların gelirine takviye eden ve bunu savunan araçları desteklemeyi ve kŸŸk Ÿreticilerin arasındakiler dâhil, ŸrgŸtlenme ve işbirliği yapma araçlarını gŸlendirmeyi;
- Kalkınmanın ileri bir biçimi olarak mikroekonomiyi değerli hale getirmeyi ve ağdaş tarım alanı dâhil Ÿreticiler, tŸketiciler ve menşe bŸlgelerin aralarındaki direkt ilişkileri desteklemeyi;

İşletmeler olarak şunları taahhüt ediyoruz:

- Çevresel ve sosyal normları uygulamayı ve işçilerin haklarına saygılı meslek biçimlerine olanak tanımayı;
- Özel ve kamu arasında muhalefet olmaksızın, ortak çıkar çerçevesinde araştırma yapıp sonuçlarını mümkün mertebe paylaşmayı destekleyerek araştırmaya yatırım yapmayı;
- Biyolojik çeşitlilik ve çiftlik hayvanların refahını gözeterek tarımsal çeşitliliği ve hayvancılık ürünlerini teşvik etmeyi;
- Üretim zincirinin her aşamasında kirliliği engellemek (ya da ortadan kaldırmak) ve su dâhil israfı minimum seviyeye düşürmek için üretimi, saklamayı ve lojistiği iyileştirmeyi;
- Tüketicileri ürünün besin, çevresel ve toplumsal içeriği hakkında bilgilendirerek güvenli ve sağlıklı gıda üretmeyi ve pazarlamayı;
- Gıdanın özellikleriyle, kalite ve saklama yollarıyla uyumlu tüketim tarihi konusunda tüketicileri bilgilendiren yenilikleri teşvik etmeyi;
- Daha verimli bir talep tahmini için, işbirliğinin ve kurumsal anlaşmaların üretim ve dağıtım zinciri; özellikle çiftçilerin, üreticilerin ve dağıtıcıların arasındaki gıda zinciri üzerindeki olumlu katkısını tanımayı;
- Sürdürülebilir gelişim hedeflerine hem süreç, ürün ve hizmet yenilikleriyle hem de sosyal sorumluluk kurallarını benimseyen ve uygulayan işletmeler yoluyla katkı yapmayı;

Bu suretle, biz kadınlar ve erkekler, bu gezegenin vatandaşları, bu Milano Bildirgesi'ni imzalayarak uluslararası organizasyonlardan, kuruluşlardan ve hükümetlerden şu maddeleri taahhüt etmelerini önemle rica ediyoruz:

- Gıda hakkını yetkin hale getirmek ve teminat altına almak için yasal tedbirler oluşturmayı değerlendirmek;
- Gıda ve besin ile çevre güvenliği ile ilgili anlaşılır ve kolay uygulanır kanunlar ve normlar oluşturup bunları uygulamak;
- Yerel nüfusu himaye ederek doğal kaynaklara yapılan yatırımları kontrol etmek için tarım arazilerinin korunmasını temin eden mevzuatları güçlendirmek;
- Ulusal anlamda görevlerin etkili ve somut bir şekilde icrasını ve uzmanlaşmış uluslararası organizasyonlar bağlamında da bir koordinasyon olmasını garantileyerek hükümetler arası uluslararası forumlarda beslenme konusunu teşvik etmek;
- Daha küresel bir gıda güvenliği için gerekli şartları yaratacak olan gıda mevcudiyetini sınırlayan bozulmaları ortadan kaldıracak ortak ve ayırım yapmayan kurallara dayalı uluslararası açık bir ticaret sistemi geliştirmek;

- Gıdayı kültürel bir varlık olarak görmek, bu itibarla, onu taklitçilerden ve dolandırıcılardan koruyup, yasa dışı ve uygunsuz işletmelere karşı onu himaye ederek menşesine ve özgünlüğüne şeffaf yasal süreçlerle değer biçmek;
- Tarımsal gıda sektöründe kaçak işçilik ve çocuk işçiliği ile savaşmak ve bunları ortadan kaldırmak;
- Kanunsuzlukla mücadele etmekle yükümlü birimler arasında var olan işbirliğini güçlendiren ve bilgi faaliyetlerini bir araya getirip tarımsal gıda maddeleri zincirini etkileyen suçları analiz eden uluslararası bir yapının oluşturulması için çalışmak;
- Sürdürülebilir gıda sistemlerinin gelişimine yönelik yerel halkın acil olmayan temel ihtiyaçları ile tutarlı yararlı icraatları kamu politikalarına ve kalkınma desteklerine dönüştürmek;
- Hem gezegenin ana metropoliten hem de kırsalbölgelerini ilgilendiren sürdürülebilirlik ve sağlıklı ve besleyici gıdaya erişim ile ilgili kentsel ve kırsal besin stratejileri hakkında küresel antlaşmaları teşvik etmek;
- Araştırma, sonuçlarının aktarımı, eğitim ve iletişime yönelik kaynakları artırmak;
- Okullarda, bilgiyi ile yerel ve tipik ürünlerden başlayan farklı beslenme kültürlerinin değişimini değerlendirerek beslenme, fizik ve çevre eğitimi programları başlatmak ya da pekiştirmek;
- Sağlıklı ve sürdürülebilir beslenme düzenleri teşvik eden ve özel beslenme, doğru sıvı alma ve hijyen ihtiyacı olan özellikle yaşlılara, hamilelere ve çocuklara öncelik vererek dengesiz beslenmeyi azaltan ulusal sağlık sistemi tedbirleri ve politikaları geliştirmek;
- Özellikle küçük üreticiler ve geri kalmış toplumsal gruplar için gıdaya, toprağa, krediye, eğitime, enerjiye ve teknolojiye eşit erişimi teşvik etmek;
- Artık gıda telafi ve ücretsiz dağıtım sektöründe çalışan aktörlerin arasında koordinasyon kurmak yolu dâhil, nüfusun daha güçsüz kesimleri için destek araçları yaratmak;
- Gıda ve suyun kayıp ve israf olması sorununu daha verimli üretim sistemleri lehine yapılan kamu ve özel yatırımlar vasıtasıyla uluslararası ve ulusal gündemin içerisine dâhil etmek;
- Biyolojik çeşitliliği sadece biyolojik değil aynı zamanda onun ekonomik değerini de tanımlayan göstergeler sayesinde hem yerel hem de küresel düzeyde değerlendirmek;
- Enerji, su ve gıda kaynakları, iklim değişikliği ile başa çıkabilecek uzun süreli ve stratejik bir bakış açısı kapsamında idare edilebilir diye aralarındaki hayati derecede önemli ilişkiye vurgu yaparak enerji, su ve gıdanın arasındaki bağı tüm boyutlarıyla ve dinamik bir şekilde göz önünde bulundurmaktır.

Açlığın olmadığı bir dünyanın mümkün ve bunun insan haysiyetinin bir gerçeği olduğuna inandığımız için Avrupa Kalkınma Yılı'nda ve Expo Milano 2015 etkinliği münasebetiyle, bu Milano Bildirgesi'nde tanımlanan Birleşmiş Milletler'e üye devletlerin 2030'a kadar açlık sorununu yok etmek için kaleme aldığı strateji ile tutarlı ilke ve politikaları benimseyeceğimizi taahhüt ediyoruz. Bu Milano Bildirgesi'ni imzalayarak Birleşmiş Milletler tarafından teşvik edilen Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne somut ve aktif bağlılığımızı beyan ediyoruz.

Adil ve sürdürülebilir bir gelecek bizim de sorumluluğumuzdur.

İMZALAR